

El rei del terror ja és ací

S'acaba de publicar la versió catalana de «Carrie», de Stephen King. Amb catorze anys de retard ens arriba la novel·la més important de terror modern, la primera d'un autor de vendes milionàries, fins ara inèdit en la nostra llengua.

Santi Palos

Stephens King és, sobretot, un gran negoci. Cada llibre seu genera quantitats astronòmiques en vendes i drets per al cinema i la televisió. Fins i tot, en això se l'ha de tenir com un innovador. Abans de la seva arribada, posar en paraules històries, amb l'objectiu d'esgarriar el lector, no era una cosa massa agraiada.

Tret de poques excepcions, escriure terror era una cosa inherent a tipus que sempre passaven estretors econòmiques i vitals, ànimes torturades, el talent de les quals no era reconegut fins després de morts i enterrats. Només cal repassar les poc desitjables biografies dels grans clàssics com Poe, Lovecraft, Ashton Smith, Machen, Blackwood, Le Fanu, Meyrink... Ara, en canvi, qualsevol editorial —estrangera, és clar— sap que li convé estar a l'aguait d'originals del gènere, no fos cas que sortís un altre King. El genuí és, als seus 47 anys, un dels escriptors que més llibres ven a tot el món i el més portat a les pantalles cinematogràfiques. Posseeix dues mansions, una família d'allò més normal i sembla un triomfador, ben eixerit i feliç, a les nombroses entrevistes que li fan.

L'èxit popular, milionari i excepcional de Stephen King resulta, doncs, alguna cosa que ultrapassa la valoració que es pugui fer de les seves obres. S'ha de tenir en compte, a més, la mica de sentiment elitista —formar part d'un nucli d'iniciats que entenen els *genis malleits*— de l'aficionat estricte al terror. Un sectarisme pur

fort per a trobar-se un pèl incommode davant un escriptor llegit per moltes persones que, possiblement, no tenen cap altre llibre del gènere que no siguin els de King.

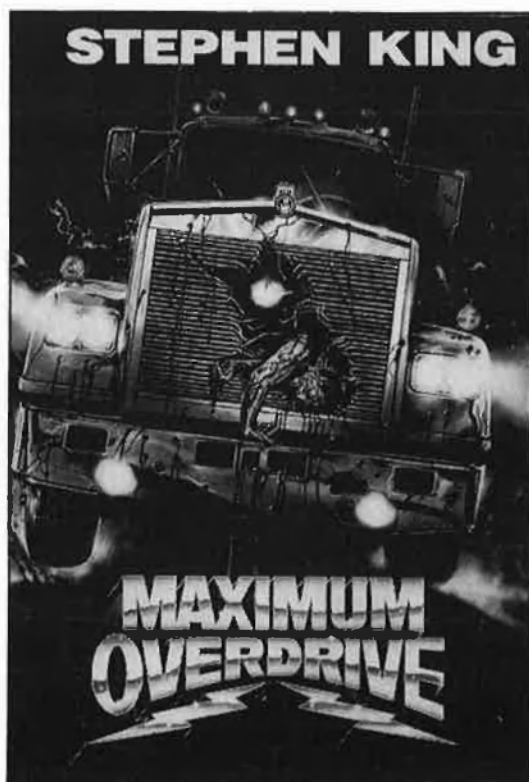
Una obsessió juvenil

La imatge de King com a Harold Robbins del terror, però, s'esvaeix amb l'exploració sense prejudicis de la seva vida i obra. De fet, no està tan lluny de la figura de l'escriptor angoixat i desgraciat. Va néixer després que els seus pares haguessin adoptat ja un nen, donat el diagnòstic mèdic sobre l'esterilitat de la mare. La infantesa la va passar a un poblet de l'estat de Maine, omnipresent a les seves narracions, segons sembla ple de gent pobra i bastant bèstia. Va viure força anys, casat i amb un fill, en un remolc i en un pis derruït, amb penúria. I no està fent terror per diners, sinó per convicció. N'ha llegit amb passió des de petit, comen-

çant amb Poe i Lovecraft, i als vuit anys ja va sentir la seva declarada *Obsessió* per posar sobre el paper allò, sempre macabre, que li passava pel cap.

A l'adolescència, fa els primers intents per esdevenir escriptor professional, però topa amb tota mena d'entrebancs. A mitjan dècada dels seixanta, el món editorial li comença a obrir les portes. La revista *The Magazine of Fantasy & Science Fiction* li publica contes de tant en tant i, en un moment en què feia trenta anys que no sortia un autor nou de nom i d'idees, alguns crítics hi aboquen tots els elogis possibles.

Així el porta a intentar la novel·la. N'escrui una darrera l'altra, fins a cinc, i totes li són sistemàticament rebutjades per tots els editors. A la sisena, trenca el malefici. *Carrie* obté un contracte de 400.000 dòlars per la primera edició i, tot i que no es convertí en *best-seller* fins a l'estrena de la pel·lícula, tanca per sempre la pobresa de

«Maximum Overdrive», l'últim film de King que ha estat produït per Dino de Laurentis.

Quasi totes les novel·les de King han estat adaptades al cinema. «Christine» va aconseguir un gran èxit.

Stephen King. L'econòmica i personal, però també la d'un gènere literari, el terror, que portava una pila d'anys encallat en els mateixos i repetits tòpics.

I *Carrie*, novel·la emblemàtica del terror modern, ho tenia tot per fer avançar el gènere. Partint de la teoria segons la qual els adolescents són més proclius a provocar fenòmens paranormals, King hi explica la prou coneguda història d'una jove, aclaparada pel fanatisme religiós (catòlic) de la seva mare i el tracte humiliant que rep de les companyes d'institut. Quan aquestes pressions se li llienen amb tota la crueltat, ella decideix emprar els seus poders telequinètics fins al límit.

Així, a *Carrie* trobem, a més, amb olor d'estrena, bona part de les característiques que, amb intermitències, ha desenvolupat Stephen King al llarg de la seva carrera: la creació d'un ambient d'asfíxia que de mica en mica es va estrenyent fins al clímax final; un ritme creixent, personatges extrets de la vida quotidiana, arguments senzills però atractius; la marginació de l'individu, la lluita del bé contra el mal, la comunitat com una de les parts en litigi, un alè de l'estètica dels còmics de l'E. C. o la Warren, la ubicació d'idees clàssiques dins un ambient contemporani convencional (recordeu precedents com *The exorcist* o *Rosemary's baby*)...

Una obra prolífica

Aquesta renovació dels mites de sempre ha estat un repte constant per a King. A la seva segona novel·la intenta donar una visió nova del vampir, i ho aconsegueix de totes totes. *Salem's lot*, protagonitzada per un jove que torna al poble de la seva infantesa on, de colp i volta, comença a haver-hi casos de vampirisme, té tant d'homenatge a Bram Stoker com d'elements inèdits en relació als xucladors de sang.

Després, vindrien *The shining*, amb un matrimoni que cuida a l'hivern un hotel molt especial, la recopilació de contes *Night shift* i *Dead Zone*, sobre les clarividències al voltant d'un candidat a la presidència dels EUA que vol fer esclatar una guerra nuclear, que tanca la primera i més profitosa època de King.

A continuació, ha seguit publicant sense defici, sota el seu nom o amb pseudònim (cinc llibres com a Richard Bachman), reiterant amb menys imaginació els pressupostos dels primers treballs. *Cujo*, *Cycle of the were-wolf*, *Firestarter* o *Different seasons* són Stephen King en baixa forma, convertit en un producte comercial al gust del

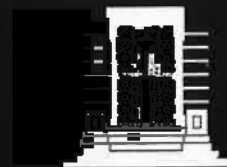
Stephen King ha convertit el terror en un gran èxit de vendes.

mercat nord-americà, on se sap sempre allò que hi haurà sota l'embolcall.

Però el retrobem a *Pet cemetery*, que té com a protagonista un tal Dee Dee Ramone, i va d'un cementiri indi que retorna la vida a tothom que hi és enterrat i, quasi, a *Christine*, un personal homenatge al rock&roll, on cada capítol comença amb una estrofa d'una hot-rod-song. Dels títols més recents, sobresurt l'ambiciosa *It*, descrita com un entrecreuament de Lovecraft i Flaubert.

La relació de Stephen King amb el cinema és un capítol a part. I bastant desafortunat. Com sol passar habitualment, les imatges són incapaces de recollir tots els suggeriments que contenen les paraules d'un escriptor amb geni. Ho han provat, des d'angles diversos, directors de fama com Brian de Palma (*Carrie*, 1976), Tobe Hoper (*Salem's lot*, per a la televisió, 79), Stanley Kubrick (*The shining*, 80), John Carpenter (*Christine*, 83) o David Cronenberg (*The dead zone*, 83) i artesans de sèrie B com Mark Lester (*Firestarter*, 84) o Lewis Taegye (*Cujo*, 1983). King també ha tingut algunes intervencions més directes. A *Creepshow*, un film de George A. Romero, en homenatge als vells còmics de l'E. C., feia tot el guió i apareixia com a actor, i a *Maximum Overdrive*, una faula sobre la revolta de les màquines contra els humans, a més d'això, es va atrevir a posar-se darrere la càmera i dirigir. Però, si més no, comparat amb les novel·les i contes, el King de les pel·lícules no va gaire més enllà de l'anècdota.

CENTRE MUNICIPAL DE CULTURA D'ALCOI

CENTENARI FERNANDO PESSOA

—Homenatge—

* * *

BOCANADA

—Dansa Contemporània—

Dia 14

* * *

Concert

CUARTETO ARCANA

Dia 14